

MES – (Transient Response) metody jawne

Metody jawne (*Explicit time integration*) – warunkowo stabilne (kryterium CFL !!)

- central difference method
- LS-Dyna, Dytran, PAM-crash, Abaqus Explicit

W chwili t :

$${}^t\ddot{U} = \frac{1}{\Delta t^2} ({}^{t-\Delta t}U - 2{}^tU + {}^{t+\Delta t}U)$$

$${}^t\dot{U} = \frac{1}{2\Delta t} (-{}^{t-\Delta t}U + {}^{t+\Delta t}U)$$

$$M{}^t\ddot{U} + C{}^t\dot{U} + K{}^tU = {}^tR$$

Co po podstawieniu pozwala wyznaczyć **następną** chwilę w zależności TYLKO od **poprzednich**

$$\left(\frac{1}{\Delta t^2}M + \frac{1}{2\Delta t}C\right){}^{t+\Delta t}U = {}^tR - \left(K - \frac{2}{\Delta t^2}M\right){}^tU - \left(\frac{1}{\Delta t^2}M - \frac{1}{2\Delta t}C\right){}^{t-\Delta t}U$$

Metoda jawnego całkowania

W literaturze stosowane są dwie odmienne definicje określenia „**metoda jawnego całkowania**”. W niniejszej pracy przyjęto za Kleiberem [113] i Belytschko [15], że jawność oznacza możliwość bezpośredniego obliczenia wektora przemieszczeń w chwili $t+\Delta t$ na podstawie znajomości przemieszczeń w chwili t oraz poprzednich. Może to w niektórych przypadkach oznaczać konieczność faktoryzacji efektywnej macierzy sztywności.

Niektórzy autorzy, np. Hughes [104], p. 493, stwierdzają natomiast wyraźnie, że metoda różnic centralnych jest jawna jedynie w przypadku, gdy macierze masowa i tłumienia mają formę diagonalną.

Kryterium stabilności CFL

Dla utrzymania stabilności obliczeń krok całkowania po czasie musi być mniejszy od pewnego krytycznego kroku czasowego Δt^L , zależnego od właściwości całego układu. Warunek ten nosi nazwę kryterium Couranta (lub Couranta – Friedrichsa - Lewy'ego, CFL):

$$\Delta t_{\sigma}^L = \frac{T_{\min}}{\pi} = \frac{2}{\omega_{\max}}$$

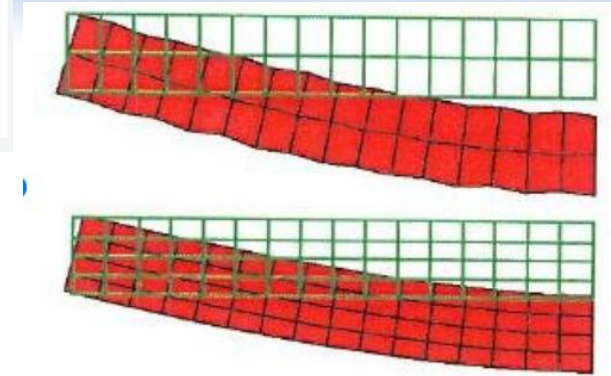
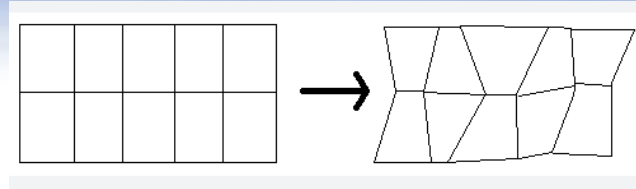
gdzie okres $T_{\min}$ i częstość $\omega_{\max}$ dotyczą najwyższej wartości własnej układu, a górny indeks L w oznaczeniu kroku czasowego informuje, że wielkość kroku wynika z rozmiarów siatki Lagrange'a.

W przypadku występowania w zadaniu elementów typu Eulerowskiego zostaje uwzględniony także graniczny krok czasowy dla elementów domeny Eulera:

$$\Delta t_{\sigma}^E = \frac{\Delta x}{c}$$

gdzie Δx oznacza charakterystyczny wymiar elementu siatki Eulera, natomiast c jest lokalną prędkością dźwięku w elemencie (w ośrodku płynowym).

Specyfika modeli MES w Explicit

Kombinacja szczególnych rozwiązań w zadaniu dynamicznym:

1. Warunkowa stabilność metody Explicit (CFL) – zatem stosujemy BARDZO mały krok całkowania po czasie
2. Ogromna liczba kroków wymusza zastosowanie do KRÓTKICH zjawisk (milisekundy)
3. Przyspieszenie obliczeń zmusza do stosowania BARDZO uproszczonych elementów
4. Proste elementy wymuszają bardzo drobną siatkę podziału (co z kolei ułatwia lokalne efekty nieliniowe)
5. Proste elementy wymuszają ZREDUKOWANE całkowanie (mało dokładne)
6. Takie całkowanie daje model podatny na "hourglassing" (tzw. klepsydrowanie, zob. rysunki) – zatem trzeba stosować kilka warstw elementów
7. Krótkotrwałe zjawiska upoważniają do zaniedbania tłumienia
8. Z drugiej strony – sformułowanie Explicit „rozprzęga” układ równań – jest zatem „zestaw równań” a nie „układ równań” – NIE MA odwracania macierzy

ZASTOSOWANIA: zderzenia, wybuchy, pociski przebijające osłony balistyczne, obliczenia siedzeń i manekinów (także „skrzynka piwa”)